

Mart ayında, küresel gündemde öne çıkan savaş gelişmeleri TEPAV'ın çalışmalarında da geniş yer buldu. İran ve Körfez bölgesinde tırmanan çatışmalar, yalnızca bölgesel bir gelişme olarak kalmayıp küresel ekonomi, güvenlik ve diplomasi başlıklarını doğrudan etkileyen bir çerçeve oluşturdu. Bu ay yürütülen çalışmaların önemli bir bölümü, söz konusu gelişmelerin farklı alanlardaki etkilerine odaklandı.

Bu kapsamda TEPAV'da düzenlenen "İran Savaşı: Bölgesel ve Küresel Etkilerin Değerlendirilmesi" başlıklı toplantıda, savaşın seyri, diplomatik çıkış arayışları ve ekonomik yansımaları çok boyutlu biçimde ele alındı. Değerlendirmelerde, sahadaki askeri gelişmeler kadar diplomatik belirsizliklerin ve çok aktörlü yapının süreci daha öngörülemez hale getirdiği vurgulandı.

Savaşın ekonomik etkileri ise özellikle enerji ve tedarik zincirleri üzerinden gündeme geldi. Hürmüz Boğazı'nda yaşanan gelişmelerin Türkiye ekonomisine yansımaları; sanayi girdilerinden lojistik maliyetlere kadar uzanan geniş bir etki alanı çerçevesinde değerlendirildi.

Mart ayında düzenlenen "Bölgesel ve Küresel Güvenliğin Sınırdığı Dönem: Rusya'nın Ukrayna'ya Karşı Savaşı" başlıklı toplantıda, savaşın Avrupa güvenliği, Karadeniz dengeleri ve küresel ekonomi üzerindeki etkileri ele alındı.

Bu ay öne çıkan bir diğer başlık ise 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kapsamında TEPAV ev sahipliğinde düzenlenen çok paydaşlı çalıştay oldu. Akademi, kamu ve iş dünyasından temsilcilerin katılımıyla gerçekleştirilen çalıştayda, kadınların ekonomik ve toplumsal hayata katılımı önündeki yapısal engeller ve politika önerileri farklı sektörler perspektifinden ele alındı.

Savaş gündeminin ağırlığına rağmen ekonomik göstergeler de yakından izlenmeye devam etti. Gıda enflasyonu, istihdam verileri ve para politikası değerlendirmeleri, makroekonomik görünümdeki kırılganlıkların sürdürüğüne işaret etti. Küresel gelişmelerin yarattığı belirsizliklerin yurt içi ekonomik dengeler üzerindeki etkisi daha belirgin hale geldi.

Mart ayı, tek bir başlık etrafında şekillenen bir gündemin ötesinde, farklı alanlarda eş zamanlı ilerleyen gelişmelerin birlikte değerlendirilmesi gerektiğini bir kez daha ortaya koydu. Savaşın yarattığı belirsizlikler öne çıkarken ekonomik ve toplumsal dinamikler de bu çerçevenin önemli bir parçası olmayı sürdürdü.

Tüm bu başlıklar ve daha fazlasını Mart 2026 Bülteni'nde bulabilirsiniz.

İran savaşı küresel dengeleri zorlarken belirsizlik derinleşiyor

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) ev sahipliğinde 28 Ocak 2026 Çarşamba günü gerçekleştirilen "Kırım: İşgal ve Direniş" başlıklı toplantı; büyükelçilik temsilcileri, kamu kurumları, akademi, düşünce kuruluşları ve sivil toplumdan katılımcıları bir araya getirdi. Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın Kırım Özerk Cumhuriyeti Daimî Temsilcisi Olha Kuryshko'nun konuşmacı olarak yer aldığı toplantının moderatörlüğünü TEPAV Uluslararası Çalışmalar Merkezi Direktörü Büyükelçi (E) N. Murat Ersavcı üstlendi.

[yazının devamı için tıklayınız.](#)

Kadınların ekonomik ve toplumsal hayata katılımı çok paydaşlı çalıştayda ele alındı

Rusya- Ukrayna Savaşı Avrupa güvenliğini ve küresel sistemi yeniden şekillendiriyor

Hürmüz krizi Türkiye ekonomisini nasıl etkileyecek?

İÇİNDEKİLER

HABERLER

İran savaşı küresel dengeleri zorlarken belirsizlik derinleşiyor	3
Prof. Dr. İlber Ortaylı'nın ardından...	4
Bombaların ve Algoritmaların Arasında Habermas'ı Uğurlarken	5
EULEP Projesi Brüksel'de düzenlenen kapanış konferansı ve yönlendirme komitesi toplantısıyla tamamlandı	6
Kadınların ekonomik ve toplumsal hayata katılımı çok paydaşlı çalıştayda ele alındı	7
Rusya- Ukrayna Savaşı Avrupa güvenliğini ve küresel sistemi yeniden şekillendiriyor	8
AB-Hindistan STA'sından Kıbrıs'a: Türkiye-AB ilişkilerinde yeni tartışma alanları	9
"Avrupa stratejik otonomi arayışında"	10

YAYINLAR

Ortadoğu'da hava savunma şemsiyesi: İran-İsrail gerilimi sonrası bölgesel güvenlik mimarisinde Türkiye ve Kıbrıs	11
İstisna siyaseti ile hukuk arasında: ABD-İsrail ortaklığında İran savaşı	12
Hürmüz krizi Türkiye ekonomisini nasıl etkileyecek?	13
Hürmüz kısılacında küresel enerji jeopolitiği ve Türkiye	14
ABD – İsrail ortaklığında İran'a savaş açıldı	15
İsrail'in İran saldırısı	16
Okullarda şiddeti nasıl önleyeceğiz?	17
Koruma mı Nüfus Kontrolü mü? Sokak Hayvanları Yönetiminde Politika Yaklaşımları	18
1960 Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası ve "Zaruret Doktrini" yeniden değerlendirildi	19
Sanayide kademeli yayılım: İlk halka için Filyos-Mersin önerisi	20
Yapay zekânın demir kafesi: Otonom piyasalar ve yeni bir ahlaki sözleşme ihtiyacı	21
Dijital platformlar yeni bir görünülük ekonomisi yaratıyor	22
Türkiye'de kurumsal dönüşüm: 2018 sonrası Anayasa mimarisinin yeniden inşası	23
Şubat ayında kurumlar geçici vergi etkisi güçlü çıkarken, enflasyon katkısı sınırlı kaldı	24
Tek kullanımlık plastikler yasaklanıyor. Peki davranış nasıl değişecek?	25
Popüler müzikteki dönüşümün anatomisi	26

BÜLTENLER

TEPAV Gıda Fiyat Endeksi mart ayında yüzde 2,90 arttı	27
İmalat sektöründe kayıtlı istihdam son bir yılda 143 bin geriledi	28
Rezerv kayıpları sürerse faiz artırımı dahil ek sıkılaştırma gündeme gelebilir	29
Türkiye'de kurulan yabancı sermayeli şirketlerde İran ortaklı girişimler ilk sırada	30

BLOG

İran savaşı küresel dengeleri zorlarken belirsizlik derinleşiyor

TEPAV’da düzenlenen toplantıda, İran ve Körfez bölgesindeki savaşın seyri, diplomatik çıkış arayışları ve ekonomik etkiler çok boyutlu olarak ele alındı. Katılımcılar hem sahada hem küresel sistemde belirsizliklerin sürdüğüne dikkat çekti.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) tarafından 24 Mart 2026 tarihinde düzenlenen “İran Savaşı: Bölgesel ve Küresel Etkilerin Değerlendirilmesi” başlıklı toplantıda, Washington merkezli Stratejik ve Uluslararası Çalışmalar Merkezi (CSIS) kıdemli uzmanı Bülent Alirıza ve gazeteci Murat Yetkin konuşmacı olarak yer alırken moderatörlüğünü TEPAV Kurucu Direktörü Güven Sak üstlendi. Toplantıda İran ve Körfez bölgesindeki gelişmeler kapsamlı biçimde değerlendirilirken, mevcut durumun son derece akışkan olduğu ve belirsizliklerin hem bölgesel hem küresel ölçekte devam ettiği vurgulandı.

ABD diplomasi arayışında, muhatap sorunu sürüyor

Toplantıda, ABD’nin İran ile görüşebilmek için farklı muhataplar üzerinden bir diplomatik kanal arayışında olduğu ifade edildi. Olası muhataplar arasında İran Cumhurbaşkanı, parlamento ve meclis başkanları ile Dışişleri Bakanı gibi aktörlerin öne çıktığı belirtildi.

Ancak geçmişte müzakere süreçlerinde hedef alınan İranlı yetkililer nedeniyle tarafın temkinli yaklaşabileceği, ayrıca olası bir anlaşma durumunda Devrim Muhafızları’nın sürece uyum sağlayıp sağlamayacağını belirsiz olduğu vurgulandı. İsrail’in böyle bir diplomatik sürece izin verip vermeyeceği de kritik bir soru işareti olarak değerlendirildi.

Sahada çoklu güç dengesi ve kontrol sorunu

Katılımcılar İran’da merkezi otorite ile Devrim Muhafızları arasında bir kontrol sorunu yaşandığına dikkat çekti. Bu durumun olası bir ateşkesin uygulanabilirliği açısından önemli bir risk oluşturduğu ifade edildi.

Türkiye’nin süreçte tarafsız kalmaya çalıştığı belirtilirken, NATO’nun işlevini sürdürdüğü ancak İran’ın sistemi çeşitli şekillerde test ettiği vurgulandı. ABD dışındaki NATO ülkelerinin savaşın sona ermesini istediği de dile getirildi.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Prof. Dr. İlber Ortaylı'nın ardından...

Prof. Dr. İlber Ortaylı, tarih alanına yaptığı çalışmalar ve geniş entelektüel birikimiyle Türkiye'de tarih düşüncesinin gelişimine önemli katkılar sunmuş bir akademisyendi. Osmanlı tarihi başta olmak üzere farklı dönem ve coğrafyalara uzanan araştırmaları, tarih bilgisinin akademi dışındaki kesimlerle de buluşmasına katkı sağladı. Yazıları, dersleri ve konuşmalarıyla geniş bir kuşağın tarih ile kurduğu ilişkiyi derinden etkiledi.

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde tamamladığı doktora çalışmalarının ardından Türkiye'nin farklı üniversitelerinde uzun yıllar ders verdi. Yetiştirdiği öğrenciler için yalnızca güçlü bir tarihçi olmanın ötesinde eleştirel düşüncenin ve entelektüel merakın önemini hatırlatan bir öğretim üyesiydi.

Akademik çalışmalarının yanı sıra kamuoyuna yönelik yazıları ve konferanslarıyla tarih bilgisini daha geniş kitlelere ulaştırdı. Geçmişini yalnızca anlatılan bir hikâye olarak değil, bugünü anlamaya yardımcı olan bir düşünme biçimi olarak ele aldı. Bu yaklaşımıyla Türkiye'de tarih üzerine yapılan tartışmaların daha geniş bir perspektifle yürütülmesine katkıda bulundu.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Bombaların ve Algoritmaların Arasında Habermas'ı Uğurlarken

Yirminci yüzyıl, insanlık tarihinin en kanlı, aklın en yıkıcı biçimde silah haline geldiği yüzyıldı. Jürgen Habermas'ın ömrünü adadığı o büyük vaat, tam da bu eşi görülmemiş yıkıntının içinden, bir çıkış arayışı olarak doğmuştu: Rasyonel varlıklar olarak, şiddete başvurmadan, yalnızca konuşarak ve birbirimizi dinleyerek ortak bir gerçeğe ulaşabiliriz. Elli yılını akıllı şiddetin elinden kurtarmaya ve iletişimsel aklın teorik mimarisini kurmaya adanmış Habermas, seslerin yeniden bombalar ve algoritmalar tarafından yutulduğu bir dünyada hayata veda etti.

O, 1929'da doğan, İkinci Dünya Savaşı'nın yıkıntıları arasında büyüyen ve Nürnberg davalarını gençlik yıllarında izleyerek ülkesinin geçmişiyle hesaplaşmayı entelektüel bir görev edinen bir filozoftu. Frankfurt Okulu'nun karanlık kötümserliği içinden çıkıp aydınlık bir müzakere arayışına girdi. Ancak büyük düşünürler, bazen kendi teorilerinin en ağır sınavına girer ve o sınavı geçemezler.

Ekim 2023'te, Gazze'deki savaşın ilk haftalarında bir grup Alman entelektüelin kaleme aldığı bildiri tam da böyle bir kırılma anıydı. Habermas'ın da imzacısı olduğu bu metin, Hamas'ın saldırısını kınarken İsrail'in askeri operasyonuna dair dikkat çekici bir sessizlik içeriyordu. Elli yıl boyunca insanlığa "birbirinizi dinleyin, tartışın, anlaşın" diye çağrıda bulunan bu isme tepkiler gecikmeden geldi. Kendi öğrencileri, meslektaşları ve okulları ona kendi teorisiyle karşı çıktılar: "Sen iletişimsel aklın teorisyenisin. Her sesi eşit ağırlıkta duymayı savunuyorsun. Gazze'deki sesler nerede?"

Bu eleştiriler haklıydı. Habermas'ın o bildirideki tutumu kendi kavramsal evrenini zorlayan, entelektüel dürüstlikle bağdaşması imkânsız bir çelişkiydi. Kapsayıcı müzakerenin büyük ustası, binlerce sivilin hayatını kaybettiği bir çatışmada suskunluğun öte yanında durmayı tercih etmiş ve bu sınavdan sıyrılamamıştı.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

EULEP Projesi Brüksel’de düzenlenen kapanış konferansı ve yönlendirme komitesi toplantısıyla tamamlandı

TEPAV; TOBB ve TOBB ETÜ ile birlikte, Erasmus+ Programı kapsamında yürütülen EULEP Projesi’nin Brüksel’de düzenlenen kapanış konferansı ile 11. Yönlendirme Komitesi toplantısına katıldı. Programda mesleki eğitimin dijital dönüşüm çağındaki rolü, proje kapsamında geliştirilen çıktılar ve sürdürülebilirlik adımları değerlendirildi.

TEPAV; TOBB ve TOBB ETÜ ile birlikte, Avrupa Birliği destekli EULEP Projesi’nin 4 Mart 2026 tarihinde Brüksel’de düzenlenen kapanış konferansına ve 5 Mart 2026 tarihinde Eurochambres’ta yapılan 11. Yönlendirme Komitesi toplantısına katıldı. İki günlük programda mesleki eğitimin dijital dönüşüm çağındaki rolü, proje kapsamında geliştirilen çıktılar ve kapanış sonrasında ilişkin sürdürülebilirlik adımları değerlendirildi.

Avrupa Komisyonu tarafından Erasmus+ Programı kapsamında desteklenen ve Eurochambres liderliğinde yürütülen EULEP (European Learning Experience Platform) Projesi’nin kapanış konferansı, 4 Mart 2026 tarihinde Brüksel Marriott Hotel Grand Place’ta “VET = Excellence³” temasıyla düzenlendi. Konferansın ardından 5 Mart’ta Eurochambres ev sahipliğinde yapılan 11. Yönlendirme Komitesi toplantısında ise projenin son uygulama dönemi, nihai raporlama süreci ve sürdürülebilirlik başlıkları değerlendirildi. Türkiye’den proje ortakları TOBB, TOBB ETÜ ve TEPAV her iki toplantıda da yer aldı.

Mesleki eğitimin dijital dönüşümdeki rolü tartışıldı

Kapanış konferansı, mesleki eğitimin yalnızca eğitim politikalarının bir parçası değil, aynı zamanda Avrupa’da rekabetçilik, yenilikçilik ve yaşam boyu öğrenme gündeminin stratejik bir unsuru olduğunu bir kez daha ortaya koydu. Gün boyunca yapılan oturumlarda işletmelerin dijitalleşme sürecinde ihtiyaç duyduğu beceriler, sürekli mesleki eğitimin daha esnek ve talep odaklı hale getirilmesi, Avrupa Dijital İnovasyon Merkezleri ile kurulan iş birlikleri ve mesleki eğitimin yerel ekonomik kalkınmaya katkısı öne çıkan başlıklar arasında yer aldı.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Kadınların ekonomik ve toplumsal hayata katılımı çok paydaşlı çalıştayda ele alındı

Türkiye Ekonomi Kurumu'nun (TEK) TEPAV'da düzenlediği ve altı kurumun katılımıyla gerçekleştirilen Dünya Kadınlar Günü Çalıştayı'nda, kadınların eğitimden istihdama, finansmana erişimden teknolojiye kadar farklı alanlarda karşılaştığı yapısal sorunlar ve bu sorunlara yönelik politika önerileri tartışıldı.

Türkiye Ekonomi Kurumu'nun (TEK) TEPAV'ın ev sahipliğinde düzenlediği Dünya Kadınlar Günü Çalıştayı, akademi, kamu ve iş dünyasından temsilcileri bir araya getirdi. ANGİKAD, KAİSDER, TAGEV, TEK, TEPAV ve TOBB Ankara Kadın Girişimciler Kurulu'nun katılımıyla gerçekleştirilen çalıştayda, kadınların ekonomik ve toplumsal hayata katılımı önündeki yapısal engeller farklı sektörler perspektifinden ele alındı.

Çalıştay kapsamında eş zamanlı düzenlenen sekiz oturumda; Ar-Ge ve yapay zekâ, eğitim, finansmana erişim, istihdam piyasası, sağlık ve bakım hizmetleri, sanayi ve inşaat, ticaret ile tarım ve gıda sektörlerinde kadınların karşılaştığı sorunlar tartışıldı. Çalışma grupları tarafından geliştirilen politika önerileri raporlar tarafından raporlanarak toplantının sonunda katılımcılarla paylaşıldı.

“Kadınların ekonomik katılımı kalkınma meselesi”

Türkiye Ekonomi Kurumu (TEK) 2. Başkanı Doç. Dr. Ünay Tamgaç Tezcan, Dünya Kadınlar Günü'nün yalnızca sembolik bir gün olarak görülmemesi gerektiğini belirterek kadınların ekonomik ve toplumsal hayata katılımının kalkınma meselesi olarak ele alınması gerektiğini söyledi.

Tezcan, kadınların güçlenmesinin tek bir sektörün sorunu olmadığını vurgulayarak farklı alanlardan bakış açılarının birlikte değerlendirilmesinin önemine dikkat çekti. Kadınların ekonomik hayata katılımının hem eşitlik hem de sürdürülebilir kalkınma açısından kritik olduğunu belirten Tezcan, “Türkiye'nin bazı alanlarda OECD ülkelerinin gerisinde yer alıyor. Bu tür çalıştaylar politika üretim süreçlerine katkı sağlamayı amaçlıyor” dedi.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Rusya- Ukrayna Savaşı Avrupa güvenliğini ve küresel sistemi yeniden şekillendiriyor

Ukrayna'nın Ankara Büyükelçiliği, TEPAV, Ankara Politikalar Merkezi (APM) ve Dış Politika Enstitüsü (DPE) iş birliğiyle düzenlenen "Bölgesel ve Küresel Güvenliğin Sınandığı Dönem: Rusya'nın Ukrayna'ya Karşı Savaşı" toplantıda, Rusya'nın Ukrayna'ya karşı yürüttüğü savaşın Avrupa-Atlantik güvenlik mimarisi, Karadeniz dengeleri ve küresel gıda güvenliği üzerindeki etkileri çok boyutlu biçimde değerlendirildi.

"Bölgesel ve Küresel Güvenliğin Sınandığı Dönem: Rusya'nın Ukrayna'ya Karşı Savaşı" başlıklı toplantı, 26 Şubat 2026 tarihinde Ukrayna'nın Ankara Büyükelçiliği, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV), Ankara Politikalar Merkezi (APM) ve Dış Politika Enstitüsü (DPE) tarafından TEPAV'ın ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Toplantıya diplomatik misyonlar, uluslararası kuruluşlar, kamu kurumları, düşünce kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplumdan çok sayıda uzman ve temsilci katıldı.

İki oturumdan oluşan toplantıda Rusya-Ukrayna Savaşı'nın Avrupa-Atlantik güvenlik mimarisi üzerindeki etkileri, Karadeniz'in jeostratejik önemi, NATO'nun caydırıcılık ve savunma politikaları, uluslararası hukuk ve güvenlik garantileri ile savaşın küresel ekonomi, enerji ve gıda güvenliği üzerindeki sonuçları ele alındı. Konuşmalarda ayrıca Türkiye'nin Montrö Sözleşmesi çerçevesindeki rolü, Karadeniz'deki güvenlik dengeleri, savaş sonrası döneme ilişkin olası güvenlik ve iş birliği mimarisi ile uluslararası toplumun Ukrayna'ya yönelik desteğinin sürdürülebilirliği gibi başlıklara dikkat çekildi.

Savaşın Avrupa güvenlik mimarisine etkisi

Toplantının ilk oturumunun moderatörlüğünü TEPAV Uluslararası Araştırmalar Merkezi Direktörü Büyükelçi N. Murat Ersavcı üstlendi. Ersavcı, savaşın Avrupa güvenlik mimarisini köklü biçimde değiştirdiğini ve küresel ölçekte sonuçlar doğurduğunu belirtti. Türkiye'nin Karadeniz'e kıyıdaş bir NATO müttefiki olarak stratejik bir konumda bulunduğunu vurgulayan Ersavcı, "Karadeniz ticaret, enerji ve tahıl sevkiyatı açısından hayati öneme sahip; bölgedeki gelişmeler Türkiye'nin ulusal güvenliği ve bölgesel güç dengesini doğrudan etkiliyor" dedi.

Ukrayna'nın Ankara Büyükelçisi Nariman Dzhelialov, Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin 1463 gündür sürdüğünü ve bunun Birleşmiş Milletler Şartı ile uluslararası hukukun açık ihlali olduğunu belirtti. Rusya'nın Kırım'ı ilhak etmesinden bu yana geçen 12 yılda Ukrayna ulusal kimliğini sistematik biçimde hedef alan bir politika izlendiğini ifade eden Dzhelialov, "Karadeniz güvenliği Avrupa, Orta Doğu ve Güney Kafkasya'dan ayrı düşünülemez. Türkiye'nin Montrö Sözleşmesi'ni uygulaması ve Karadeniz Mayın Karşı Tedbir Görev Grubu gibi adımları savaşın Karadeniz'e yayılmasını sınırlandırdı" açıklamasında bulundu.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

ODAK DIŞ POLİTİKA NOKTASI

AB-Hindistan STA'sından Kıbrıs'a: Türkiye-AB ilişkilerinde yeni tartışma alanları

TEPAV podcast serisi Odak Noktası'nın yeni bölümünde Mühdan Sağlam ve Nilgün Arısan Eralp, Avrupa Birliği ile Hindistan arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması'nın Türkiye'ye olası etkilerini, Gümrük Birliği'nde uzun süredir tartışılan asimetrik yapıyı ve KKTC'de Tufan Erhürman'ın cumhurbaşkanı seçilmesinin Kıbrıs sorununun çözüm perspektifi açısından ne anlama gelebileceğini ele aldı.

TEPAV podcast serisi Odak Noktası'nın yeni bölümünde Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerinin güncel gündemi ele alındı. Programda TEPAV Enerji ve İklim Çalışmaları Merkezi Direktörü Mühdan Sağlam, TEPAV Avrupa Birliği Çalışmaları Merkezi Direktörü Nilgün Arısan Eralp ile Türkiye-AB ilişkilerinin ekonomik ve siyasi boyutlarını değerlendirdi.

İki bölümden oluşan podcast serisi, Avrupa'nın güvenlik mimarisinde yaşanan dönüşüm, Türkiye-AB ekonomik ilişkilerinin yapısal meseleleri ve Kıbrıs meselesinin bölgesel siyasetteki yeri gibi başlıkları gündeme taşıyor.

Serinin ilk bölümünde Avrupa Birliği ile Hindistan arasında sonuçlanan Serbest Ticaret Anlaşması'nın Türkiye açısından ne anlama geldiği tartışıldı. Programda ayrıca Türkiye'nin AB ile Gümrük Birliği ilişkilerinde uzun süredir gündeme gelen asimetrik yapı tartışması ve bu yapının Türkiye ekonomisi üzerindeki etkileri değerlendirildi.

Bölümde ayrıca Kıbrıs Cumhuriyeti'nin AB dönem başkanlığının Türkiye-AB ilişkilerindeki teknik dosyaları nasıl etkileyebileceği ele alındı. Bunun yanı sıra KKTC'de cumhurbaşkanlığı seçimini kazanan Tufan Erhürman'ın göreve gelmesinin, Kıbrıs sorununun çözüm perspektifi açısından yeni bir siyasi zemin yaratıp yaratmayacağı sorusu da tartışıldı.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Podcastin tamamına buradan ulaşabilirsiniz.

ODAK DIŞ POLİTİKA NOKTASI

“Avrupa stratejik otonomi arayışında”

TEPAV Odak Noktası podcast serisinin ikinci AB bölümünde, Avrupa'nın ABD ile ilişkilerinde derinleşen ayrışma, stratejik otonomi arayışı ve Türkiye'nin bu yeni jeopolitik denklemdeki rolü çok boyutlu bir perspektifle ele alındı.

TEPAV'ın podcast serisi Odak Noktası'nın Avrupa Birliği'ne (AB) odaklanan özel dosyasının ikinci bölümünde, küresel güç dengelerinde hızlanan kırılmanın Avrupa'ya yansımaları kapsamlı biçimde değerlendirildi. Bölümde, transatlantik ilişkilerde belirginleşen ayrışma ve Avrupa'nın bu yeni dönemde nasıl bir stratejik yön izleyeceği tartışıldı.

Programda, TEPAV AB Çalışmaları Merkezi Direktörü Nilgün Arısan Eralp ile TEPAV Enerji ve İklim Değişikliği Çalışmaları Merkezi Direktörü Dr. Mühdan Sağlam moderasyonunda çok boyutlu bir değerlendirme yapıldı.

Transatlantik ayrışma derinleşiyor

Podcast'te, özellikle Münih Güvenlik Konferansı'na yansıyan gelişmeler çerçevesinde Avrupa Birliği ile ABD arasındaki ayrışmanın niteliği ve sınırları ele alındı. Avrupa'nın güvenlik ve savunma alanında ABD'den daha bağımsız bir yapı kurup kuramayacağı sorusu tartışmanın merkezinde yer aldı.

Bu çerçevede, AB'nin son dönemde öne çıkan savunma girişimleri ve özellikle SAFE mekanizması, Avrupa'nın kendi güvenlik kapasitesini inşa etme arayışının somut bir göstergesi olarak değerlendirildi.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

[Podcastin tamamına buradan ulaşabilirsiniz.](#)

Ortadoğu'da hava savunma şemsiyesi: İran-İsrail gerilimi sonrası bölgesel güvenlik mimarisinde Türkiye ve Kıbrıs

Değerlendirme Notu / Murat Orkun Selçuk, Sercan Sevgili, Yusuf Tuna Alemdar

Son yıllarda dünyanın siyaset ve güvenlik mimarisinin değiştiğini, bu değişimin en kapsamlı olarak Ortadoğu'da izlendiğini söylemek mümkündür. 2010'lu yıllarda Arap Baharı ile yaşanan değişimler görülürken 2020'lere ağırlıklı olarak İran'ın vekalet sistemine ve nihayetinde kendisine yönelik askeri ve siyasi hamleler ile İran'ın buna verdiği cevapların damga vurduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Askerî açıdan bakıldığında, bölgedeki çatışmaların artık sadece konvansiyonel kuvvet üstünlüğü üzerinden değil; balistik füze, seyir füzesi ve insansız hava araçlarıyla icra edilen saldırılar üzerinden şekillendiği görülmektedir. Bu dönüşüm yalnızca savaşın karakterini değiştirmemekte, aynı zamanda hangi coğrafyaların güvenli, yatırım yapılabilir ve operasyonel olarak sürdürülebilir kabul edileceğini de yeniden tanımlamaktadır.

2026 yılı itibarıyla ortaya çıkan tablo, hava savunmasının tamamlayıcı bir askeri unsur olmaktan çıkarak bölgesel istikrarın asli bileşenlerinden biri haline geldiğini göstermektedir. Kritik altyapının korunması, ticaret akışlarının sürekliliği ve sermaye hareketlerinin güvenliği artık siyasi gelişmelere ilaveten hava savunma kapasitesiyle de doğrudan ilişkilidir.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

İstisna siyaseti ile hukuk arasında: ABD-İsrail ortaklığında İran savaşı

Değerlendirme Notu / Tülin Daloğlu

Amerikan Başkanı Donald J. Trump'ı 2024 seçimlerinde 77,3 milyon oyla yeniden Beyaz Saray'a taşıyan seçmen kitlesi, Washington'daki yerleşik düzenin artık işlemediği kanaatine varmış ve köklü bir değişim talep etmişti. 2026'nın ilk üç ayı geride kalırken, bu değişim talebinin yalnızca iç siyaseti değil, Amerika'nın dış politika anlayışını ve uluslararası düzenle kurduğu ilişkiyi de köklü biçimde dönüştürdüğü görülüyor.

Bu dönüşüm, yeni bir yönetimin politika değişikliğinin ötesine geçen, Trump'ın kurumları, teamülleri ve uluslararası hukuku bağlayıcı çerçeveler olarak değil, gerektiğinde aşılabilecek engeller gibi gören yönetim anlayışı ile belirginleşiyor. Amerikan çıkarı bu yaklaşımda ortak akıl, istişare ve hukuki kayıtlarla değil, büyük ölçüde başkanın kişisel güç tasavvuruyla öne çıkıyor. Trump Amerika'sı, kendisini uluslararası düzenin bekçisi olarak konumlandırmanın ötesine geçerek, düzenin kurallarını bizzat zorlayan ve hatta açıkça alaşağı etmekten çekinmeyen bir aktöre dönüştü.

Müttefikleriyle ilişkilerinde de benzer bir eğilim dikkat çekiyor: Washington, uluslararası düzen üzerinde etkili olacak kritik kararlarda dahi koordinasyon ve istişareyi öncelemektense, belirleyici gücü kendi elinde toparlayarak ittifak ortaklarını giderek daha zora sokan ve etkisiz kılan bir konuma sürüklüyor. Üstelik, İkinci Dünya Savaşı sonrasında kurulan düzen, bütün kusurlarına ve uğradığı ihlallere rağmen, Batı ittifakı bir bütün ve bilinçli olarak BM Şartı ve uluslararası hukukla bağını koparmadı. Bugün ise özellikle Washington'ın attığı adımlar, yalnızca mevcut düzenin daha da aşınmasını değil, onun yerine nasıl bir sistemin kurulacağı sorusunu da ertelenemez biçimde gündemimize yerleştirdi.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Hürmüz krizi Türkiye ekonomisini nasıl etkileyecek?

Hürmüz Boğazı'nda yaşanan kriz küresel enerji ve sanayi tedarik zincirlerini sarsarken Türkiye için de sanayiden tarıma, enerjiden lojistiğe uzanan çok katmanlı ekonomik riskler yaratıyor. TEPAV'ın değerlendirme notu, krizin Türkiye ekonomisine sanayi girdileri, gübre fiyatları, navlun maliyetleri ve enerji faturası üzerinden yansiyebileceğine dikkat çekiyor.

İran ile ABD ve İsrail arasında 28 Şubat'ta başlayan çatışmaların ardından Hürmüz Boğazı'nda yaşanan kriz küresel enerji piyasalarında yeni bir belirsizlik dalgası yarattı. Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı'nın (TEPAV) yayımladığı "Hürmüz Krizi: Petrokimya, Gübre ve Sanayi Girdilerinde Küresel Tedarik Riski ve Türkiye'ye Etkisi" başlıklı değerlendirme notu, krizin yalnızca petrol fiyatlarıyla sınırlı olmadığını; sanayi girdilerinden gübre piyasasına, lojistik maliyetlerinden enerji faturalarına kadar uzanan geniş bir etki alanı oluşturduğunu ortaya koyuyor.

Küresel enerji sisteminin dar boğazı

İran'ın Hürmüz Boğazı'nı fiilen geçişi kapatması ve tankerlerin hedef alınması, dünya enerji ticaretinin en kritik geçiş noktalarından birinde ciddi bir tedarik riski yaratmış durumda. Küresel petrol ticaretinin yaklaşık yüzde 20'si, LNG ticaretinin ise yaklaşık beşte biri bu dar su yolundan geçiyor. Bu nedenle Hürmüz'de yaşanan herhangi bir kesinti yalnızca enerji piyasalarını değil, petrokimya, gübre ve sanayi üretim zincirlerini de doğrudan etkileyebilecek bir şok niteliği taşıyor.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) piyasadaki arz şokunu hafifletmek amacıyla stratejik petrol rezervlerini devreye alma kararı aldı. Ajans üyesi ülkelerin toplamda yaklaşık 400 milyon varil petrolü piyasaya salması planlanıyor. Ancak değerlendirme notuna göre bu adım kalıcı bir çözümden çok kısa vadeli bir tampon işlevi görüyor.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Hürmüz kısılacında küresel enerji jeopolitiği ve Türkiye

Değerlendirme Notu / Mühdan Sağlam

ABD, İsrail ve İran arasında başlayan yeni çatışmanın bir bölgesel savaşa evrilmesi, beraberinde büyük bir insani kriz getireceği gibi enerji arz güvenliği açısından da ciddi soru işaretlerine gebe dir. İran'ın Körfez'deki ABD üslerini hedef alması ve tarafların karşılıklı hamleleri dikkate alındığında, çatışmaların zamana yayılması beklenebilir.

Orta Doğu bölgesinde İran'ı diğer ülkelerden ayıran pek çok özellik sıralanabilir; ancak bu yazının odağı çerçevesinde İran'ı farklı kılan temel unsur, önemli bir petrol ve gaz üreticisi olmasının yanı sıra Hürmüz Boğazı gibi küresel enerji dengeleri açısından hayati bir noktayı kontrol etmesidir. Bununla birlikte İran'ın Türkiye ile komşu olması ve doğal gaz tedarikinde ana aktörlerden biri konumunda bulunması, mevcut durumun Türkiye açısından etraflıca değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Bu çerçevede değerlendirme notunda; İran'ın Türkiye'ye gaz akışını kesme olasılığı, Hürmüz Boğazı'nın stratejik önemi ve olası bir kapatılma senaryosunun küresel ve bölgesel ölçekte yaratacağı ekonomi ile enerji eksenli etkiler incelenecektir. Ayrıca bu durumun Türkiye ekonomisi ve enerji piyasasındaki karşılığı ile kapanan bu boğazdan kazançlı çıkması muhtemel aktörler ele alınacaktır.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

ABD – İsrail ortaklığında İran’a savaş açıldı

Değerlendirme Notu / Tülin Daloğlu

ABD ve İsrail ortaklığında İran’a karşı 28 Şubat sabahı “Epik Öfke” adıyla tercihten doğan bir savaş başladı. Amerikan Başkanı Donald J. Trump, kararın öncesinde İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu ile 15 kez görüştüğünü söyledi. Ancak İsrail’in ABD’yi İran’la savaşa sürüklediği iddialarını reddederek, kendisinin İsrail’i bu durumun içine sürüklemiş olabileceğini aktardı. Amerikan Dışişleri Bakanı Marco Rubio da bu önleyici saldırıya karar verirken İran’ın ABD, İsrail veya herhangi bir ülke tarafından saldırıya uğraması durumunda, ABD’ye karşılık verecek olmasının son derece açık olduğuna vurgu yaparak, saldırılmayı beklemek yerine saldırmayı tercih ettiklerini aktardı. Kısmen çelişkili gibi görünen bu açıklamalar ya da kimin kimi neye ikna etmiş olabileceği yönünde bitmek bilmeyen sorgulamalar ve Cenevre’de İran’la müzakere süreci noktalanmamışken gelen bu savaş kararı, Amerika’nın ne yapmaya çalıştığı üzerine kafaları karıştırdı. Bu yazı tüm bu kafa karışıklıklarını giderebilme iddiasında olmasa da Trump yönetiminin bu saldırıya giden süreçte nasıl bir zihin haritasına sahip olduğuna dair bir fikir verebilir. Ayrıca, saldırının uluslararası hukuk bakımından nasıl konumlandığı ve bunun küresel düzen üzerindeki etkilerine de değinecektir.

Trump neden şimdi saldırı kararı verdi?

ABD Başkanı Trump’ın neden 28 Şubat’ta saldırı kararını verdiğini, ama bunun neden önceki, ertesi, bir ay sonraki veya daha ötesinde bir tarih olmadığını kesin olarak bilme imkânımız yok. Ancak İsrail Savunma Bakanı Katz, Başbakan Binyamin Netanyahu’nun Kasım ayında İran’ın ruhani lideri Seyid Ali Hamaney’i öldürme kararını verdiğini ve aralık sonunda ekonomik sıkıntılardan ötürü başlayan rejim karşıtı protestoların kendileri için de koşullar yarattığını açıkladı. Katz, İran rejiminin bu protestolardan ötürü İsrail’e ve bölgedeki Amerikan güçlerine saldırmasından çekindiklerini de sözlerine ekledi. Bu da Rubio’nun açıklamalarının perde arkasına dair kısmi bir fikir verebilir. Ancak saldırının neden gece yarısı değil de Tahran’da sabah 09.45’te başladığına dair net bir anlatı var.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

İsrail'in İran saldırısı

Değerlendirme Notu / Ece Berfin Ergezer

28 Şubat 2026 tarihinde İsrail ile Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) İran'a karşı ortaklaşa başlattığı ve "Kükreyen Aslan" (Roaring Lion) ile "Destansı Öfke" (Epic Fury) adlarıyla yürütülen geniş çaplı askeri hareket, resmi söylemde İran'ın nükleer kapasitesini ve balistik füze programını hedef alan bir ulusal güvenlik adımı olarak çerçevelenmektedir. Ancak çatışmanın zamanlaması ve siyasi bağlamı düşünüldüğünde, bunun yalnızca dış politika kaynaklı bir güvenlik hamlesi olmadığı, saldırıların İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu açısından iç siyasette zayıflayan pozisyonunu güçlendirmek, koalisyon içi krizleri yönetmek ve olası erken seçim ihtimalinde siyasi geleceğini tahkim etmek için kullanılan stratejik bir araç olduğu da söylenebilir.

İran-İsrail Saldırıları

İran ve İsrail arasındaki ilişkiler, 1979 İslam Devrimi'nden bu yana bölgesel hegemonya mücadelesi ve derin ideolojik husumet temelinde şekillenmiş, on yıllar boyunca doğrudan bir savaştan ziyade bir "gölge savaş" olarak yürütülmüştür. İran, İsrail'i Orta Doğu'daki gayrimeşru bir işgalci güç ve ABD'nin bölgedeki bir karakolu olarak tanımlarken; İsrail, İran'ın nükleer programını ve bölgesel yayılcılığını kendisine yönelik en büyük varoluşsal tehdit olarak algılamıştır. Bu çerçevede İran, kendi sınırlarından uzakta caydırıcılık sağlamak amacıyla "ileriden savunma" (forward defense) doktrinini benimsemiş ve Hizbullah, Hamas, Husiler ve Iraklı Şii milislerden oluşan "Direniş Eksenini" (Axis of Resistance) oluşturmuş, İsrail ise askeri ve istihbarat alanındaki üstünlüğü, teknolojik kapasitesi ve ABD'nin güvenlik şemsiyesi ile bu vekil ağına karşı koymuştur.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Okullarda şiddeti nasıl önleyeceğiz?

Değerlendirme Notu / Hilmi Demir

Radikalleşme ve şiddet konuları üzerine uzun yıllardır düşünüyorum, çalışıyorum. Türkiye’de terörle mücadelede yürütülen ilk bilgilendirme ve önleme faaliyetlerine (BÖF) katılan ve radikalleşme uzmanı olarak resmi görevle çalışan akademisyenlerden biri olduğumu da söyleyebilirim. Bu nedenle burada paylaşacaklarımı hem akademik çalışmalarımın hem de terörle mücadelede edindiğim tecrübelerin bir özeti gibi okuyabilirsiniz.

Türkiye’de son yıllarda artan okul şiddeti, gençlerin radikalleşmesi ve çeteleşme gibi sorunlarla mücadelede en temel eksikliğimiz, meselelere hâlâ yeterince bilimsel yöntemlerle yaklaşmıyor oluşumuzdur. Oysa şiddet ve radikalleşmeyle mücadele yalnızca güvenlik boyutuyla ele alınabilecek bir alan değildir. Bu mücadele, suç bilimlerinden başlayıp terör psikolojisi, radikalleşme süreçleri, psikiyatri ve sosyal psikoloji gibi geniş bir uzmanlık yelpazesini gerektirir.

Ancak Türkiye’de üniversitelerde, akademide ya da ilgili kurumlarda:

“Radikalleşme uzmanlığı”

“Terör psikoloğu / terör psikiyatrisi”

“Suç araştırmaları”

Bu alanlara yönelik eğitim programı ve sertifikasyon gibi yapıların neredeyse hiç bulunmadığını görüyoruz.

Bu konuda belki de tek istisna, belirli dönemlerde bu ihtiyacı görece daha erken fark eden Terörle Mücadele Dairesi Başkanlığı olmuştur. Peki, bu uzmanlık alanları ne işe yarar? Şiddeti önlemede neden bu kadar önemlidir?

Bu soruları, özellikle son dönemde yaşadığımız okul şiddeti olayları üzerinden ele almak istiyorum. Eğer bu alanlarda yetişmiş uzmanlarımız olsaydı, okullardaki şiddeti önlemede neler farklı olurdu? Şimdi bu çerçevede sorunu ele almaya çalışacağım.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Koruma mı Nüfus Kontrolü mü? Sokak Hayvanları Yönetiminde Politika Yaklaşımları

Değerlendirme Notu / Ece Berfin Ergezer, Sercan Sevgili, Yağmur Celep

Sokak hayvanları meselesi, günümüzde yalnızca bir hayvan refahı sorunu değil; aynı zamanda halk sağlığı, şehir yönetimi ve etik tartışmalarla iç içe geçmiş çok boyutlu bir konudur. Tarihsel sürece bakıldığında, hayvanların M.Ö. 10.000 civarında evcilleştirilmesiyle başlayan insan-hayvan ilişkisi, zamanla farklı bir boyuta evrilmiş; birlikte yaşam, karşılıklı bağımlılık ve toplumsal düzenin bir parçası hâline gelmiştir. Özellikle Rönesans döneminde köpeklerin bir prestij sembolü haline gelmesi, evcil hayvan sahipliğini yaygınlaştırmıştır. Ancak sanayileşme ve hızla büyüyen şehirleşme, bu bağı zayıflatmış; kontrolsüz üreme ve hayvanların sokağa terk edilmesi gibi nedenlerle sahipsiz hayvan popülasyonları modern şehirlerin bir parçası haline gelmiştir.

Türkiye’de bu durum, 2004 yılında çıkan Hayvanları Koruma Kanunu ile yasal bir zemine oturmuş ve “Yakala-Kısırlaştır-Aşıla-Yerine Bırak” ilkesi benimsenmiştir. Ancak 2024 yılındaki yasal değişiklikle gündeme gelen ötanazi tartışmaları, koruma odaklı anlayıştan uzaklaştığı kaygısını doğurmuştur. Kuşkusuz sokak hayvanları meselesi, hem toplum düzeni hem de hayvanların kötü yaşam koşullarından kurtarılarak yaşam haklarının güvence altına alınması adına mutlaka çözümlenmelidir. Fakat bu sorunu bir anda, kısa vadeli adımlarla çözmeye çalışmak gerçekçi değildir. Hem insanı hem de hayvanı merkeze alan etik bir çözüm; anlık kararlardan ziyade, yıllara yayılan planlı bir çalışmayı ve kararlı bir uygulamayı zorunlu kılar. Bu çalışmada, dünyadaki başarılı ve başarısız uygulama örnekleri karşılaştırmalı olarak tartışmaya açılmakta ve kalıcı çözüm üretme kapasitesi bakımından değerlendirilmektedir. Dünya Sağlık Örgütü’nün de vurguladığı üzere, ötanazi gibi yöntemler “vakum etkisi” yaratarak popülasyonun kısa sürede yeniden artmasına yol açmakta ve sürdürülebilir bir çözüm sunmamaktadır. Bu çerçevede Türkiye için barınak kapasitesi, kısırlaştırma oranları ve kurumsal uygulama yeterliliğini içeren, zamana yayılmış ve uygulanabilir bir politika çerçevesinin gerekliliği ortaya konulmaktadır. karşı koymuştur.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

1960 Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası ve “Zaruret Doktrini” yeniden değerlendirildi

TEPAV, 1960 Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası ve “Zaruret Doktrini” (Doctrine of Necessity) Politika Notu’nda 1960 Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası’nın öngördüğü anayasal ortaklık modelini ve 1964 tarihli “İbrahim ve Diğerleri” kararıyla gündeme gelen “zaruret doktrini”ni anayasa hukuku ve insan hakları perspektifinden ele aldı. Çalışmada, söz konusu doktrinin Kıbrıslı Türkler açısından doğurduğu siyasal, kurumsal ve hak temelli sonuçlar değerlendirildi.

TEPAV tarafından yayımlanan “1960 Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası ve “Zaruret Doktrini” (Doctrine of Necessity)” başlıklı Politika Notu’nda, 1960 Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası’nın öngördüğü anayasal düzen ile uygulamada ortaya çıkan durum arasındaki farklılık incelendi. Kıbrıslı Türkler ile Kıbrıslı Rumların anayasal ortaklığı üzerine kurulu bir devlet modeli öngören 1960 Anayasası’nda, Kıbrıslı Türklere ilişkin birçok hükmün uygulamada hayata geçirilmediği vurgulandı. Çalışmada, bu durumun anayasa hukuku açısından yeterince ele alınmamış bir konu olduğuna dikkat çekildi.

1964 yılında verilen “İbrahim ve Diğerleri” kararıyla gündeme gelen “zaruret doktrini”nin (doctrine of necessity) ayrıntılı biçimde ele alındığı çalışmada, Kıbrıslı Rumların söz konusu doktrine hangi gerekçelerle başvurduğu ve bu yaklaşımın anayasal düzen üzerindeki etkileri de değerlendirildi.

Ayrıca doktrinin ileri sürülme gerekçeleri ile bunun Kıbrıslı Türkler açısından insan hakları bakımından doğurduğu sonuçlar, anayasa hukuku perspektifinden analiz edildi.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Sanayide kademeli yayılım: İlk halka için Filyos–Mersin önerisi

Değerlendirme Notu / Yusuf Tuna Alemdar, Yağmur Celep

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından açıklanan “Sanayi Alanları Master Planı”nın ilk fazı kapsamında Samsun–Mersin hattında 13 ilde toplam 59 bin hektarlık 16 yeni sanayi yatırım alanının ilan edilmesi, Türkiye’nin üretim coğrafyasını yeniden ölçeklendirme ve mekânsal olarak dengeleme yönünde stratejik bir adım olarak değerlendirilebilir. Mevcut OSB’lerin ortalama büyüklüğünün yaklaşık 11 katına ulaşması öngörülen bu mega endüstriyel bölgeler, klasik organize sanayi modeli ötesinde ölçek ekonomisine dayalı yeni bir üretim mimarisini hedeflemektedir. Marmara Havzası’ndaki aşırı yoğunlaşma; yalnızca arsa maliyetleriyle değil, tedarik zinciri kırılabilirliği, işgücü üzerindeki yaşam maliyeti baskısı, afet riski ve lojistik darboğazlar üzerinden ülkenin rekabet gücünü etkileyen yapısal bir sorun haline gelmiştir. Bu nedenle üretim coğrafyasını çeşitlendirmeye dönük yeni ekonomik faaliyet alanları doğru kurgulandığı takdirde hem iç dengeyi güçlendirecek hem de dış pazarlara erişimi artıracaktır.

Ancak sanayinin Marmara’dan Anadolu’ya ani bir yer değiştirme mantığıyla taşınması; yüksek yatırım maliyetleri, altyapı uyumsuzluğu ve zayıf kümelenme riski yaratabilir. Üretim ekosistemleri yalnızca fiziksel tesislerden değil; tedarikçi ağları, yan sanayi ilişkileri, nitelikli işgücü havuzları ve lojistik bağlantılarla işleyen karmaşık değer zincirlerinden oluşur. Bu nedenle mekânsal dönüşüm, mevcut üretim ağlarını dağıtmadan ve geçiş maliyetlerini yönetilebilir tutarak kademeli bir yayılım stratejisiyle yürütülmelidir.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Yapay zekânın demir kafesi: Otonom piyasalar ve yeni bir ahlaki sözleşme ihtiyacı

Değerlendirme Notu / H. Ekrem Cünedioğlu

Beyaz Saray ile Silikon Vadisi'nin önde gelen yapay zekâ geliştiricileri arasında yaşanan son gerilimler, yüzeyde bir ulusal güvenlik ve jeopolitik üstünlük meselesi gibi görünse de özünde devasa bir ahlaki yön belirleme kavgasıdır. Teknoloji devleri, sistemlerinin hangi amaçlarla (örneğin otonom silahlar veya kitlesel gözetim) kullanılamayacağına dair kendi kırmızı çizgilerini dayatmaya çalışırken devlet akli bu tekelci ahlak inşasına müdahale etmektedir.

Bu çatışma bize tarihsel bir gerçeği yeniden hatırlatıyor: Hiçbir devasa ekonomik veya teknolojik sistem, arkasında onu meşrulaştıran ve yönlendiren bir ahlaki pusula olmadan inşa edilemez. Bugün devletler ve teknoloji devleri arasında tanık olduğumuz bu güç mücadelesi, aslında kurumların teknolojinin rotasını çizmek için verdiği tarihsel savaşların yepyeni bir perdesidir. Yeni bir ekonomik altyapının ahlaki temellerinin nasıl atıldığını kavramak için, bu noktada sosyolojinin kurucu metinlerinden biriyle değerlendirmeye başlamak ufuk açıcı olacaktır. Weber (1905), Protestan Ahlakı ve Kapitalizmin Ruhunda, dini bir vecd ve meslek bilincinin kapitalizmi nasıl inşa ettiğini anlatır. Ancak Weber'in uyarısı kesindir: Sistem bir kez kurulduktan sonra, onu var eden ahlaki inançlar buharlaşır ve geriye sadece rasyonel, hesaplanabilir ve kaçılması imkânsız bir demir kafes kalır.

Bugün yapay zekâ laboratuvarlarında güvenlik bariyerleri (guardrails) ve hizalanma adı altında kodlara gömülen katı kurallar ile optimizasyon metrikleri, tam da Weber'in bahsettiği bu demir kafesin 21. yüzyıl versiyonudur. Bir avuç mühendisin veya şirket yönetim kurulunun "doğru" ve "güvenli" kavramlarına yönelik algısı, soyut bir ahlaki pusula olmaktan çıkarak; ihlal edilmesi teknik olarak imkânsız hale getirilen, milyarlarca insanın hayatını yönetecek, esnekliği olmayan algoritmik bir bürokrasiye dönüşme potansiyeli taşımaktadır.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Dijital platformlar yeni bir görünürlük ekonomisi yaratıyor

TEPAV tarafından yayımlanan yeni bir değerlendirme notu, sosyal medya algoritmalarının kadınların çevrimiçi görünürlüğünü giderek daha fazla fiziksel görünüm temelli içeriklerle ilişkilendirdiğini ortaya koyuyor. Çalışma, filtre kültüründen influencer ekonomisine uzanan dijital ekosistemin kadınların beden algısı ve işgücü piyasasındaki konumu üzerindeki etkilerine dikkat çekiyor.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) tarafından yayımlanan “Dijital Vitrin Ekonomisi: Sosyal Medya Algoritmalarının Beden Algısı Üzerindeki Asimetrik Etkisi” başlıklı değerlendirme notu, sosyal medya platformlarının etkileşim odaklı algoritmalarının toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini dijital ortamda nasıl yeniden üretebildiğini ele alıyor.

Çalışmada, sosyal medya platformlarının özellikle görsel ağırlıklı içerik ekosisteminde kadın kullanıcıların çevrimiçi görünürlüğünü fiziksel görünüm temelli içeriklerle daha fazla ilişkilendirme eğilimi gösterdiği belirtiliyor. Bu durumun, dijital platformlarda görünürlük ve etkileşim dinamiklerinin giderek estetik performans üzerinden şekillendiği yeni bir “dijital vitrin ekonomisi” yarattığı ifade ediliyor.

Filtre kültürü ve estetik karşılaştırma baskısı

Değerlendirme notunda sosyal medya kullanımının ölçeğine ilişkin veriler de yer alıyor. We Are Social Digital 2026 raporuna göre küresel kullanıcılar sosyal medyada video izlemeye haftada ortalama 18 saat 36 dakika ayırırken Türkiye’de bu süre 25 saatin üzerine çıkıyor. Verilerin cinsiyet kırılımı incelendiğinde kadın kullanıcıların platformlarda erkeklere kıyasla daha uzun süre geçirdiği görülüyor.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Türkiye’de kurumsal dönüşüm: 2018 sonrası Anayasa mimarisinin yeniden inşası

Politika Notu / Yusuf Tuna Alemdar, Ekin Dağlı

Türkiye’de 2017 anayasa referandumunu ve 2018 seçimleriyle birlikte yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi (CHS), çoğu zaman bir hükümet sistemi tercihi ya da normatif bir rejim tartışması çerçevesinde ele alınmaktadır. Oysa 2018 sonrası dönem, yalnızca anayasal metinlerde yapılan bir değişikliğe değil; devletin karar alma, uygulama ve denetim süreçlerinin nasıl işlediğine dair daha derin bir kurumsal dönüşüme işaret etmektedir. Bu süreçte değişen şey yalnızca “kim yönetiyor” sorusunun cevabı değil, kararların hangi kurumsal kanallar üzerinden üretildiği, nasıl uygulandığı ve hangi mekanizmalarla denetlendiğidir (Akman & Akçalı, 2017; Yılmaz, 2020; Adar & Seufert, 2021). Bu dönüşüm özellikle norm üretim araçlarının (kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi dengesi), üst düzey atama ve koordinasyon kanallarının yeniden tasarlanması ve denetim mekanizmalarının fiilî işleyişindeki aşınma üzerinden somutlaşmaktadır.

Bu dönüşümün bir diğer önemli boyutu ise devletin politika üretim ve kurumlar arası koordinasyon kapasitesinin yeniden düzenlenmesidir. Modern devletlerde politika tasarımı ve uygulanması yalnızca siyasi karar vericilerin iradesine değil; bakanlıklar, müsteşarlıklar, planlama kurumları ve uzman bürokratik kadrolar arasında dağıtılmış çok katmanlı bir kurumsal yapıya dayanır. Türkiye’de 2018 sonrası kurumsal yeniden yapılanma süreci, bu ara kurumsal katmanların önemli bir bölümünün zayıflaması veya işlev değiştirmesiyle birlikte gerçekleşmiştir. Politika tasarımının ve stratejik koordinasyonun giderek daha dar bir yürütme merkezinde toplanması, devletin üst kademelerinde uzmanlık üretimi ve kurumlar arası eşgüdüm kapasitesinin nasıl işlediğine dair yeni tartışmaları da beraberinde getirmiştir.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Şubat ayında kurumlar geçici vergi etkisi güçlü çıkarken, enflasyon katkısı sınırlı kaldı

Değerlendirme Notu / H. Hakan Yılmaz

Merkezi yönetim bütçesi, şubat ayında geçen yılın aynı dönemine göre %57,7 azalarak 190,2 milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir. Geçen yıla göre bütçe açığında %57,7 seviyesinde düşme var. Bununla birlikte, kurumlar vergisinde geçici vergi döneminin tekrar dörde çıkarılması dikkate alınarak veriler aynı baza getirilerek düzeltildiğinde şubat sonunda bütçe açığı 568,2 milyar TL'ye yükselmekte ve bu durumda artış %22,9 olarak hesaplanmaktadır.

Bu dönemde toplam harcamalar %41,9, faiz dışı giderler ise %30,1 seviyesinde artmıştır. Bütçe gelirlerinde ise toplam gelirler %69,1, vergi gelirleri ise %67,2 seviyesinde bir artış göstermiştir. Kurumlar vergisinde geçici verginin öne alınması etkisi düzeltilerek bakıldığında, vergi gelirlerindeki artış oranı %41,1'e gerilemektedir. Faiz dışı harcamalar, sermaye gelirleri ile sermaye transferlerinin etkisiyle ortalama enflasyonun altında kalırken vergi gelirleri ise ortalama enflasyonun üzerinde gerçekleşmiştir.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Tek kullanımlık plastikler yasaklanıyor. Peki davranış nasıl değişecek?

Değerlendirme Notu / Senem Dartar

Türkiye, çevre kirliliğini azaltmak amacıyla tek kullanımlık bazı plastik ürünlerin piyasaya arzını kısıtlamayı öngören yeni bir düzenleme üzerinde çalışıyor. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanan “Tek Kullanımlık Plastiklere İlişkin Yönetmelik” taslağı, Sıfır Atık vizyonu ve dögüsel ekonomi politikalarının bir parçası olarak plastik atıkların azaltılmasını hedefliyor. Taslağına göre bazı ürünlerde kısıtlamaların 1 Eylül itibarıyla yürürlüğe girmesi, bazı ürünler için ise uygulamanın 2027 yılına kadar kademeli olarak devreye alınması planlanıyor.

Düzenlemenin temel amacı, doğada çözünmesi uzun yıllar süren ve geri dönüştürülmesi zor olan tek kullanımlık plastik ürünlerin kullanımını azaltmak. Günlük hayatta yaygın olarak kullanılan plastik bardaklar, yemek ve içecek kapları, plastik çatal-kaşık-bıçaklar, kulak temizleme çubukları ve balon çubukları gibi ürünler bu kapsamda değerlendirilen başlıca ürünler arasında yer alıyor. Taslak metinde ayrıca bazı ürünlerde tüketiciyi bilgilendirmeye yönelik “plastik içeren ürün” işaretleme yapılmasına ilişkin hükümler de bulunuyor.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Popüler müzikteki dönüşümün anatomisi

Politika Notu / H. Ekrem Cunedioğlu

2010 yılının Türkiye müzik listelerinde zirveye oturan bir şarkıyı düşünün: Ortalama 4 dakika 28 saniye sürüyor, nakarat şarkının ortasında geliyor, sözcük dağarcığı 240'ı aşkın eşsiz kelimeyle zengin bir dil sunuyor. Günümüzdeki muadillerini incelediğinizde ise ortalama sürenin üç dakikanın altına indiğini, nakaratin ilk 12 saniyede patladığını ve sözlerin büyük çoğunluğunun birkaç kelimelik bloğun defalarca döndürülmesinden ibaret olduğunu görüyorsunuz. Bu iki şarkı arasındaki derin mesafe, sadece bir neslin beğeni kaymasını değil; müziği kökünden yeniden biçimlendiren sistematik dinamiklerin etkilerini anlatıyor.

Popüler müzikte yaşanan bu dönüşüm, çoğu zaman nesiller arası bir estetik çatışması olarak küçümsenir. Oysa veriler, değişimin bireysel zevk farklılıklarını aşan makro bir boyuta sahip olduğunu ortaya koyuyor. Şarkı süreleri dramatik biçimde kısalmakta, kelime zenginliği erimekte, müzikal duygu paleti kararmakta ve küfür içerikli yapıtların ana akım listelerdeki payı katlanarak büyümektedir. Eş zamanlı gerçekleşen ve birbirleriyle örtüşen bu gelişmeler, ortak bir kökene işaret etmektedir.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

TEPAV Gıda Fiyat Endeksi mart ayında yüzde 2,90 arttı

TEPAV Gıda Fiyat Endeksi (TEGE) kapsamında 1–25 Mart 2026 döneminde derlenen verilere göre aylık gıda enflasyonu yüzde 2,90 olarak hesaplandı. Yıllık gıda enflasyonu ise yüzde 33,4 olarak kaydedildi.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) tarafından hazırlanan Gıda Fiyat Endeksi (TEGE) 2026 yılı Mart ayı verileri yayımlandı. 1–25 Mart 2026 döneminde derlenen verilere göre aylık gıda enflasyon oranı yüzde 2,90 olarak hesaplandı. Buna göre 2026 yılında gıda enflasyonunun mart ayı itibarıyla düşüş eğilimine girdiği görüldü. Mart 2026 itibarıyla yıllık gıda enflasyonu TEGE'ye göre yüzde 33,4 olarak hesaplandı.

Mart 2026 dönemi için 27 Mart 2026 tarihi itibarıyla diğer kurumlar tarafından aynı döneme ilişkin veriler henüz açıklanmadı.

Taze meyve ve sebze grubunda kabak, salatalık ve kivi fiyatları geriledi

Mart ayında taze meyve ve sebze kategorisinde fiyatı en hızlı düşen ürünler kabak, salatalık ve kivi oldu. Buna karşılık taze fasulye, patlıcan ve karnabahar fiyatlarında yüksek artışlar gözlemlendi.

Taze meyve ve sebze kategorisi dışındaki ürünlerde ise en yüksek fiyat artışları mayonez, kahvaltılık tahıl gevreği ve tavuk etinde gerçekleşti. Aynı dönemde palamut balığı (yerli), diğer balıklar ve ceviz fiyatlarında düşüş tespit edildi.

[Bültenin devamı için buraya tıklayın.](#)

İmalat sektöründe kayıtlı istihdam son bir yılda 143 bin geriledi

TEPAV'ın SGK verilerine dayalı Aralık 2025 İstihdam İzleme Bülteni'ne göre Sosyal Güvenlik Destek Primi (SGDP) ödenen çalışanlar dahil toplam sigortalı çalışan sayısı 25 milyon 874 bine geriledi. Sigortalı ücretli çalışan sayısı yıllık bazda artışını sürdürürken, imalat sanayinde özellikle giyim ve tekstil sektörlerinde belirgin istihdam kaybı gözlemlendi.

TEPAV tarafından SGK verileri temel alınarak hazırlanan Aralık 2025 İstihdam İzleme Bülteni yayımlandı. Buna göre, Aralık ayında Sosyal Güvenlik Destek Primi (SGDP) ödenen çalışanlar dahil toplam sigortalı çalışan sayısı aylık olarak 62 bin 216 azalarak 25 milyon 874 bine geriledi. SGDP ödenen çalışanlar da dahil edildiğinde, toplam sigortalı çalışanların yaklaşık yüzde 74'ünü oluşturan sigortalı ücretli çalışan grubundaki (4/a) istihdam yıllık olarak yüzde 2,1 (385.577) artarken aylık olarak ise yüzde 0,4 (83.168) azalmıştır.

Esnaf ve çiftçi grubunu oluşturan (4/b) sigortalılarda yıllık olarak yüzde 5,6 oranında artış gözlemlenmiştir. Bu grubun alt sınıflarına bakıldığında çiftçi sayısı yıllık yüzde 50,6 (228.560) artarken esnaf sayısı yüzde 2,6 (64.397) azalmıştır. Aylık olarak ise esnaf sayısı yüzde 1,2 (29.186) artarken çiftçi sayısı yüzde 1,4 (9.947) oranında azalmıştır.

Kamu sektöründe sigortalı çalışanları kapsayan (4/c) grubunda ise yıllık olarak yüzde 0,4 (15.649) artış görülmüş, aylık bazda ise kayda değer bir değişim gözlenmemiştir.

[Bültenin devamı için buraya tıklayın.](#)

Rezerv kayıpları sürerse faiz artırımını dahil ek sıkılaştırma gündeme gelebilir

TEPAV tarafından yayımlanan 26'ncı Para Politikası Değerlendirme Notu'nda, enflasyon görünümünde risklerin sürdüğü ve beklentilerin hedef seviyelerin üzerinde kaldığı vurgulandı. Değerlendirmede, mevcut koşullar altında politika faizinin sabit tutulmasının ve mevcut operasyonel çerçevenin korunmasının uygun olduğu ifade edilirken rezerv kayıplarının devam etmesi halinde faiz artırımını dahil ek parasal sıkılaştırıcı adımların gecikmeden gündeme alınması gerektiği belirtildi.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV), 26'ncı Para Politikası Değerlendirme Notu'nu yayımladı. Notta, enflasyon görünümünün halen yüksek seyrettiği, beklentilerin hedeflenen enflasyon seviyesinin üzerinde kaldığı ve hem küresel hem de yurt içi gelişmelerin makroekonomik istikrar açısından önemli riskler barındırdığına dikkat çekildi.

Değerlendirmeye göre, mevsimsellikten arındırılmış aylık enflasyonun yüksek seviyelerde seyrini sürdürdüğü, son iki aylık enflasyon ortalamasının yıllıklandırılmış değerinin ise 2026 yıl sonu için hedeflenen enflasyon aralığının üst sınırının belirgin şekilde üzerinde olduğu ifade edildi.

Enflasyon beklentileri hedefin üzerinde seyrediyor

Notta, farklı kesimlerin önümüzdeki 12 aya ilişkin enflasyon beklentilerinin birbirinden ayrışmasına rağmen ortak noktanın tüm beklentilerin hedeflenen enflasyon oranının üzerinde kalması olduğu vurgulandı. Beklentilerin çıpalanamamasının fiyatlama davranışlarında atalet yarattığı ve enflasyonla mücadeleyi zorlaştırdığı belirtildi.

Ayrıca Orta Doğu'daki savaşın enerji, emtia ve uluslararası taşımacılık fiyatları üzerinde yarattığı belirsizliklerin de enflasyon görünümünü olumsuz etkileyebileceğine dikkat çekildi.

[Bültenin devamı için buraya tıklayın.](#)

Türkiye’de kurulan yabancı sermayeli şirketlerde İran ortaklı girişimler ilk sırada

TEPAV Doğrudan Yatırımlar Bülteni’nin 2025 yılı dördüncü çeyrek verilerine göre, Türkiye’de kurulan yabancı sermayeli şirketlerin sayısı artarken ülke bazlı dağılımda İran ortaklı girişimler ilk sıradaki yerini korudu. Aynı dönemde Türkiye’de doğrudan yatırımlarda net sermaye çıkışı yaşandı.

TEPAV Doğrudan Yatırımlar Bülteni – 2025/IV sayısı yayımlandı. Buna göre, 2025 yılının dördüncü çeyreğinde Türkiye’de doğrudan yatırımlarda net sermaye çıkışı gerçekleşirken kurulan yabancı sermayeli şirketlerin sayısı arttı. Ülke bazlı dağılımda İran ortaklı girişimler ilk sıradaki yerini korudu. Yabancı yatırımların önemli bölümü ise imalat ile toptan ve perakende ticaret sektörlerinde yoğunlaştı.

Bültende yer alan verilere göre, 2025 yılının son çeyreğinde doğrudan yatırımlarda net 0,9 milyar dolarlık sermaye çıkışı yaşandı. Geçen yılın aynı döneminde Türkiye’ye 1,5 milyar dolarlık net doğrudan yatırım girişi kaydedilmişti.

Bu dönemde Türkiye’ye yönelik doğrudan yatırım girişleri 1,8 milyar dolar olurken yurt dışına yapılan doğrudan yatırımlar 2,7 milyar dolar olarak gerçekleşti. Gayrimenkul kaynaklı net girişler de dikkate alındığında, doğrudan yatırım kaynaklı toplam sermaye hareketleri net 1,7 milyar dolar çıkış şeklinde hesaplandı.

Yabancılara konut satışında sınırlı gerileme

2025 yılının dördüncü çeyreğinde yabancılara yapılan konut satışları geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 1,1 azalarak 6 bin 590’a geriledi. Satışların yüzde 37,1’i İstanbul’da, yüzde 33,1’i ise Antalya’da gerçekleşti.

Yabancılara yapılan konut satışlarında Rusya vatandaşları 1129 konutla ilk sırada yer aldı. İran vatandaşları 551 konutla ikinci, Ukrayna vatandaşları ise 523 konutla üçüncü sırada bulundu.

[Bültenin devamı için buraya tıklayın.](#)

Rezerv satışları ve mali destek politikaları ne kadar sürer?

Burcu Aydın [Yazı için tıklayın](#)

İran savaşı faiz indirimine “dur” artışa “hazır ol” dedi

Burcu Aydın [Yazı için tıklayın](#)

İran savaşının Türkiye’ye ekonomik yansımaları

Burcu Aydın [Yazı için tıklayın](#)

Büyüme: Önce de parlak değildi, ya şimdi?

Fatih Özatay [Yazı için tıklayın](#)

Cari açık ve enflasyonda artış

Fatih Özatay [Yazı için tıklayın](#)

Bütçe iyi de, ihale kanunu ve seçim ekonomisi?..

Fatih Özatay [Yazı için tıklayın](#)

Temel kırılmalıklarımızı azaltmak çok daha önemli

Fatih Özatay [Yazı için tıklayın](#)

Bu hassas dönemde (eski ve mevcut) kırılmalıklarımıza bakış

Fatih Özatay [Yazı için tıklayın](#)

Düşüyor da neden hedefin çok üzerinde seyrediyor?

Fatih Özatay [Yazı için tıklayın](#)

Merkez Bankası faizi yükseltti mi? Büyümede durum nasıl?

Fatih Özatay [Yazı için tıklayın](#)

Dubai şimdi ne olur?

Güven Sak [Yazı için tıklayın](#)

Siz hiç Adalet İstatistikleri’ne baktınız mı?

Güven Sak [Yazı için tıklayın](#)

İranlıların kurduğu 12 bin Türk şirketi var

Güven Sak [Yazı için tıklayın](#)

Rusya-Ukrayna Savaşı: Türkiye’nin Stratejik Sorumluluğu

N. Murat Ersavcı [Yazı için tıklayın](#)

Hukuktan Siyasete Halkbank Davası

Tülin Daloğlu [Yazı için tıklayın](#)

Türk dizi sektöründe “yaşını başını almış” eşitsizlik: Ekrandaki temsilden toplumsal algıya

Y. Lalin Akhan Dinç [Yazı için tıklayın](#)